

Щоденний огляд

Війна РФ проти України: енергетичний вимір

(станом на 12:00 8 березня)

#StopRussianAggression
#StandWithUkraine

Резюме

- У лютому 2023 року відсутність дефіциту електроенергії призвела до поживлення економічної активності – Макроекономічний огляд НБУ.
- За інформацією "Укренерго", ситуація в енергосистемі стабільна, дефіцит потужності відсутній 25 днів поспіль і наразі не прогнозується. Сезонне зниження споживання, відновлення роботи деяких генеруючих потужностей, забезпеченість ресурсом гідрогенерації та стрімке зростання ВДЕ дозволило сформувати резерв потужності, що підвищує рівень надійності електропостачання та операційної безпеки.
- Незважаючи на війну, повна інтеграція ринку електроенергії до спільного ринку ЄС залишається пріоритетним завданням – заступник міністра енергетики Ярослав Демченков. Україна розраховує на подальше розширення можливостей для комерційного обміну електроенергією, експорт надасть підтримку фінансовій стабілізації ринку України та допоможе ЄС відмовитися від російських енергоресурсів.
- За даними ЗМІ, голова наглядової ради АТ "Магістральні газопроводи України" (материнська компанія ТОВ "Оператор ГТС України") Уберт Беттонвіль склала свої повноваження. У відповідному листі вона вказала причиною відставки небажання окремих членів НР застосовувати стандарти ЄС та принципи корпоративного управління.
- Спеціалізована антикорупційна прокуратура попросила Вищий антикорупційний суд змінити запобіжний захід ексголови правління "Нафтогазу" Андрію Кобольву, збільшивши суму застави до 365 млн грн. Сам підозрюваний зміг зібрати і сплатити орієнтовно половину від 229 млн грн застави, яку встановив суд.

- НКРЕКП схвалила проєкт змін, який дозволить розблокувати затвердження послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електроенергії з ВДЕ, та опублікувала короткий огляд рішень протягом воєнного стану.
- Уряд спростив процедуру отримання Зоною відчуження ЧАЕС проти-пожежного обладнання на суму 1,1 млн євро як гуманітарної допомоги. Також схвалено проєкт Грантової угоди з Японським агентством міжнародного співробітництва (22,44 млрд японських єн) для реалізації програми екстреного відновлення.
- ОАЕ долучаться до програми із заміни ламп розжарювання на LED-лампи. Україні запропонували поставити 5 млн LED-ламп, перша партія має надійти найближчим часом.

Сектор електроенергетики

Робота енергосистеми

Відповідно до [Макроекономічного огляду](#) НБУ, у лютому 2023 року відсутність дефіциту електроенергії в Україні призвела до поживавлення економічної активності. Зокрема, зросло завантаження металургійних та трубних підприємств, що разом з поліпшенням зовнішньої цінової кон'юнктури сприяло відновленню роботи ГЗК. Нарощували виробництво мінеральних добрив хімічні підприємства, відновила роботу низка великих харчових заводів, послабився вплив енергокризи на молоко- та м'ясопереробку.

За [інформацією](#) "Укренерго", 8 березня ситуація в енергосистемі стабільна, споживання електроенергії на рівні робочого дня, дефіцит потужності відсутній 25 днів поспіль і наразі не прогнозується. В роботі усі види електростанцій. Сезонне зниження споживання, відновлення роботи деяких генеруючих потужностей, забезпеченість ресурсом гідрогенерації та стрімке зростання ВДЕ дозволило сформувати в енергосистемі певний резерв потужності, що підвищує рівень надійності електропостачання та операційної безпеки. Потужності власної генерації та незначний імпорт повністю покривають потреби споживачів. Мережевих обмежень, що спричиняють необхідність відключення споживачів, наразі немає. На Одещині тривають роботи для підвищення надійності живлення регіону.

За [даними](#) ENTSO-E, 8 березня Україна здійснювала незначний комерційний імпорт електроенергії зі Словаччини (1-7 МВт) та Молдови (0-8 МВт) (для різних годин впродовж доби). "Д.Трейдінг" [викупила](#) доступ до пропускнуої спроможності за напрямками "Словаччина-Україна" (250 МВт) та "Молдова-Україна" (120 МВт) рівними графіками. Гранична ціна за обома аукціонами з розподілу потужності була "нульовою". Доступ за іншими напрямками не пропонувався. При цьому, індекси Base РДН у країнах Східної Європи (Польщі, Угорщини, Румунії та Словаччини) у 1,64-1,86 рази [перевищували](#) аналогічний показник України.

Припинення та відновлення постачання

Міненерго не оновлювало інформацію про відновлення постачання та про кількість споживачів без електроенергії станом на 7 березня.

Припинення електропостачання та активні відновлювальні роботи мали місце:

- у **Запорізькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, станом на 8 березня без електропостачання залишались 23 951 споживачів у 70 населених пунктах (за винятком тимчасово непідконтрольної території). [6 березня](#) спеціалісти відновили постачання для 7 328 споживачів, [7 березня](#) - ще для 4 381 споживачів, знеструмлених через ворожі обстріли та технологічні порушення в мережах;
- в **Одеській області**, за [інформацією](#) "Укренерго", тривають роботи для підвищення надійності живлення регіону;
- у **Дніпропетровській області**, за [інформацією](#) ОВА, 7 березня окупаційні війська завдали удару з важкої артилерії по Синельниківському району, внаслідок чого у Великомихайлівській громаді пошкоджено лінію електропередачі;
- у **Херсонській області**, за [даними](#) ОВА, станом на 6 березня для відновлення електропостачання працювала 41 бригада (219 спеціалістів та 82 одиниці техніки). Фахівці виконували роботи на пошкоджених лініях, що живлять міста Херсон та Берислав, села та селища Білоусове, Ольгине, Миролюбівка, Нововознесенське, Біляївка, Калинівське, Новопетрівка, Правдине, Чорнобаївка, Кірове, Нова Зоря, Станіслав, Білозерка та Посад-Покровське. [7 березня](#) енергетики відновили живлення для 61 абонента у селі Нововознесенське Високопільської громади. Загалом електропостачання відновлено для 111 із 228 деокупованих населених пунктів (48,7% від загальної кількості);
- у **Миколаївській області**, за [повідомленням](#) ОВА, станом на 8 березня частково або повністю пошкоджено 1 076 об'єктів електропостачання, без електроенергії залишався 1 населений пункт Баштанського району (-3 протягом доби). Енергетики [відновили](#) повітряні та кабельні лінії електропередачі, а місцеві мешканці відбудували будівлю трансформаторної підстанції в селищі Первомайське, і майже через рік після знеструмлення, селище знову з електроенергією;
- у **Донецькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, 6 березня фахівці відновили електропостачання для 5 988 споживачів у 20 населених пунктах. Без електроенергії залишались 110 населених пунктів, де фахівці не мали доступу до проведення робіт;
- у **Харківській області**, за [інформацією](#) міського голови Харкова Ігоря Терехова, в місті відновлять вуличне освітлення, зокрема підсвічування центральних магістральних та інших найбільш завантажених доріг. У тестовому режимі вуличні ліхтарі, географія включень і тривалість роботи яких зростатиме.
- оперативна зведена інформація стосовно електропостачання у **Сумській та Луганській областях** була відсутня на час підготовки огляду.

Нафтогазовий сектор

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 6 березня становив 41,7 млн куб. м (+2,5 млн куб. м у порівнянні з попередньою добою), тобто лише 36% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з країн ЄС у звітну добу становив 13,3 млн куб. м та здійснювався через точку з'єднання з Угорщиною "Берегдароц" (ВТЗ Березький) обсягом 6,6 млн куб. м, через точку з'єднання з Польщею "Германовичі" (ВТЗ Україна-Польща) обсягом 2,5 млн куб. м, через точку з'єднання зі Словаччиною "Будінце" обсягом 3,4 млн куб. м та через точку з'єднання з Молдовою "Каушани" обсягом 0,8 млн куб. м. На виході з ГТС, окрім транзиту, транспортування газу 6 березня не здійснювалось.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

Джерело: [ОГТСУ](#)

Функціонування ринку природного газу

Як [повідомляють](#) ЗМІ, голова наглядової ради АТ "Магістральні газопроводи України" (материнська компанія ТОВ "Оператор ГТС України") Уберт Беттонвіль склала свої повноваження. У відповідному листі посадовиця зазначає, що основною причиною відставки стало те, що "деякі члени Наглядової ради довели, що вони не будуть і не можуть застосовувати стандарти ЄС та принципи корпоративного управління і їм має бути соромно за себе". Нагадаємо, корпоративна реформа Оператора ГТС досі не завершена: різні стейкхолдери мають різні погляди на черговість, нормативні способи та етапи переходу на модель єдиної компанії в управлінні ГТС (без посередника в межах АТ "МГУ").

Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП) [попросила](#) Вищий антикорупційний суд (ВАКС) змінити запобіжний захід колишньому голові правління НАК "Нафтогаз України" Андрію Коболеву, збільшивши суму застави до 365 млн грн. Як зазначається, Коболев мав внести попередньо визначену судом заставу у розмірі 229 млн грн у понеділок, 6 березня. Однак, було зібрано та сплачено орієнтовно [половину](#) застави від тієї суми, яку встановив суд. Нагадаємо, Коболева підозрюють у протиправному отриманні премії у значно більшому розмірі, ніж дозволяло законодавство.

Припинення та відновлення постачання

Міненерго не оновлювало інформацію про відновлення постачання та про кількість споживачів без газу станом на 7 березня.

Найбільш складна ситуація з газопостачанням спостерігалася у **Дніпропетровській, Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській, Харківській областях.**

В **Донецькій області** ворог продовжує знищувати газову інфраструктуру - так, 7 березня було [пошкоджено](#) газопроводи у Костянтинівці. Водночас, наслідки аналогічного удару 6 березня вже [усуваються](#) місцевим оператором ГРМ. Пошкодження труби середнього та низького тиску локалізовані шляхом закриття засувок, які були встановлені влітку в період відсутності газопостачання. Станом на 7 березня дві котельні Костянтинівки відключені від газу. Ремонтникам вдалося знизити тиск в мережі, тому мешканці міста залишаються приєднаними до системи газопостачання.

В **Луганській області** місцева ОВА [повідомила](#), що на окупованій частині області працівники газових служб не отримують зарплату за здійснену роботу вже більше трьох місяців.

В **Херсонській області** місцевий оператор ГРМ [відновлює](#) газопостачання до 3 населених пунктів Бериславської громади. В одному із зазначених населених пунктів пошкоджену інфраструктуру доводиться відновлювати майже з нуля. У двох інших населених пунктах ситуація не така критична, але обсяг робіт значний, адже немає жодного будинку, де б війною не було пошкоджено газову мережу. Роботи ускладнюються і тим, що частина підвідних газопроводів знаходиться на замінованій території. Водночас, незважаючи на нестачу матеріалів й обладнання, місцевому оператору ГРМ вже вдалося підключити до мережі перших 150 споживачів.

У **Миколаївській області**, за даними ОВА станом на 8 березня, всього за час війни було пошкоджено 1 386 об'єктів газової інфраструктури (без змін у порівнянні із 7 березня), внаслідок чого без газопостачання [залишалось](#) 5 233 споживачів (-16).

Інформація про ситуацію з газопостачанням у решті проблемних областей була відсутня на момент підготовки огляду.

Контрзаходи українських компаній та державних органів

Прем'єрміністр Денис Шмигаль [обговорив](#) нову довгострокову програму співпраці з директором Європейського департаменту МВФ Альфредом Каммером. Як зазначається, 8 березня у Варшаві стартує переговorna місія щодо програми розширеного фінансування МВФ. Денис Шмигаль відзначив, що уряд докладає всіх зусиль, аби оперативно узгодити всі параметри та швидко досягти угоди. Очікується, що загальний розмір фінансування становитиме понад 15 млрд дол.

Кабінет міністрів на засіданні у вівторок, 7 березня, схвалив проєкт Грантової угоди з Японським агентством міжнародного співробітництва, [повідомив](#) представник КМУ у Верховній Раді Тарас Мельничук. Угода передбачає надання Україні гранту у розмірі 22,44 млрд японських єн для реалізації програми екстреного відновлення.

Також уряд на своєму засіданні [ухвалив](#) постанову, яка спрощує процедуру отримання Зоною відчуження ЧАЕС протипожежного обладнання на суму 1,1 млн євро як гуманітарної допомоги. Як зазначається, постанова буде діяти до

ратифікації між Україною та ЄБРР рамкової угоди стосовно діяльності Рахунку міжнародного співробітництва для Чорнобиля. Після цього отримання протипожежного та іншого обладнання буде здійснюватися за рамковою угодою.

Незважаючи на війну, повна інтеграція ринку електроенергії до внутрішнього ринку ЄС залишається пріоритетним завданням для Міністерства енергетики України, [заявив](#) заступник міністра Ярослав Демченков. Так, екстрена синхронізація української енергосистеми з європейською відіграла вагомую роль для збереження її цілісності в умовах постійних російських атак. Також імпорту з ЄС допоміг втримати ОЕС України в найбільш критичний період. Україна, в свою чергу, розраховує на подальше розширення можливостей для комерційного обміну електроенергією, експорт надасть підтримку фінансовій стабілізації енергетичного ринку України та допоможе ЄС відмовитися від російських енергоресурсів.

Під час зустрічі міністра економіки Юлії Свириденко з міністром зміни клімату та навколишнього середовища ОАЕ Мар'ям Аль Мхейрі, представники ОАЕ [висловили готовність](#) долучитися до ініціатив з енергозбереження в Україні. Зокрема, до програми із заміни ламп розжарювання на LED-лампи, яка була запроваджена урядом України за підтримки ЄС в лютому. Перша партія ламп від ОАЕ найближчим часом має надійти в Україну, загалом ОАЕ запропонували поставити Україні 5 млн таких ламп.

Миколаївщина підписала меморандум із Данією про відбудову області, [повідомила](#) голова Миколаївської обласної ради Ганна Замазеєва. «Ми вже знайшли спільну зацікавленість у суднобудуванні, адже Миколаїв має потужні заводи, а Данія – сучасні технології виробництва. Також поділилася ідеєю створення в Миколаєві данського кварталу або парку», зазначила вона.

НКРЕКП на засіданні 7 березня [вирішила](#):

- схвалити і оприлюднити для коментарів проєкт [змін](#) до ліцумов у сфері теплопостачання для забезпечення енергоефективних заходів;
- схвалити і оприлюднити для зауважень проєкт [змін](#) для розблокування можливості затвердження Регулятором послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел з урахуванням рішення Верховного Суду України від 08 вересня 2022 року (у частині відшкодування гарантованому покупцю частки вартості врегулювання небалансу на підставі договору про входження до його балансууючої групи).

Крім того, [опубліковано](#) короткий огляд рішень, над якими працював колектив Регулятора протягом воєнного стану. Звіт розділений на 3 основні етапи: початок агресії; відносна стабілізація та протидія наслідкам руйнувань.

НАК «Нафтогаз України» планує цього тижня представити інвесторам пропозиції щодо реструктуризації зобов'язань за євробондами з термінами погашення у 2022 та 2026 роках, [повідомив](#) голова правління Олексій Чернишов. Він уточнив, що компанія і надалі співпрацює з фінансовим радником Lazard.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ ЕНЕРГОСЕКТОР УКРАЇНИ

Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення енергопостачання постраждалих від війни регіонів. У списку затребуваного обладнання – понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства \(energy-community.org\)](http://energy-community.org)

ПІДТРИМАТИ АРМІЮ УКРАЇНИ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).